

**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ФОНДАЦИЯ “ГЛОБАЛНИ БИБЛИОТЕКИ – БЪЛГАРИЯ”
ПРЕЗ 2022 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод.....	3
1. Институционален капацитет и управление на Фондацията:.....	3
1.1. Дейност и заседания на Управителния съвет.....	3
1.2. Дейност и заседания на Настоятелството.....	3
1.3. Роля на Обществения съвет	4
1.4. Оперативен екип	4
1.5. Споразумения за сътрудничество и поддръжка на техниката.....	4
2. Застъпничество за мрежата от обществени библиотеки.....	5
2.1. Национален форум „Библиотеките днес”.....	5
2.2. Годишни награди на ФГББ	6
2.3. Участие в национални и международни прояви.....	8
2.3.1. ALL Digital Week.....	8
2.3.2. XXXII научна национална конференция „Библиотеките, медии, социални мрежи – практики и резултати”	9
2.3.3. Европейска седмица на кодирането.....	9
2.3.4. Други кампании и участия.....	10
3. Развитие на капацитета на ФГББ и мрежата от обществени библиотеки чрез проектна дейност.....	11
3.1. Проект „БИБЛИО – повишаване на дигиталните умения и компетентности на библиотекарите в Европа“.....	11
3.2. Проект ADELE	12
3.3. Проект Teach for Future.....	13
3.4. Проект „Писмени съкровища по Долен Дунав”	14
Заклучение.....	14

Увод

През 2022 г. Фондация „Глобални библиотеки – България“, продължи своята работа, съобразно своята мисия и цели и заложените приоритети за годината.

Основните приоритети бяха:

- 1. Застъпничество**
- 2. Партньорство с обществените библиотеки от мрежата**
- 3. Институционална устойчивост за изпълнение целите на ФГББ**

Планираните дейности за реализирането на приоритетите допринесоха за изпълнение мисията на Фондацията за приобщаване на българските граждани към глобалното информационно общество за подобряване качеството им на живот и за насърчаване на гражданското участие чрез обществените библиотеки.

Екипът на ФГББ и наетите експерти осигуриха доброто изпълнение на текущите проектите, в които Фондацията участва като водеща организация или партньор при постоянна комуникация с партньорите и съответните управляващи органи. Подадени бяха три проекта, като ФГББ е водеща организация по един от тях и в два е партньор.

1. Институционален капацитет и управление на Фондацията:

1.1. Дейност и заседания на Управителния съвет

През 2022 г. Управителният съвет на ФГББ проведе 3 заседания, от които 1 неprisъствено. Общо бяха взети 26 решения. Основната част от решенията са свързани с изпълнението на проектите, в които участва ФГББ и с работната програмата. Членове на УС активно участваха в планирането и провеждането на 7-я национален форум „Библиотеки днес“, с международно участие, който отново се проведе присъствено след 3 години на онлайн или хибридни формати. Друга част от решенията бяха свързани с изпълнението на проектите, по които работи ФГББ през годината. През 2022 г. г-жа Силва Хачарян от Министерство на културата и г-жа Андреана Попова от Министерство на електронното управление на РБ бяха номинирани и избрани от Настоятелството за членове на УС.

1.2. Дейност и заседания на Настоятелството

През 2022 в Настоятелството на ФГББ се извършиха определени промени в институциите партньори. С оглед на приетата структура на Министерски съвет на Република България (обн., ДВ, бр. 106 от 2021 г.) по силата на подписаното Споразумение на съвместно управление на РБ в периода 2021-2025 г., новосъздаденото Министерство на електронното управление на РБ (МЕУ) поема функциите в областта на информационните технологии, дотогава в рамките на Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, което съгласно чл. 13 ал. 3 от Учредителния акт е член по право на органите на Фондацията. С писмо №15-00-20/01.03.2022 от Министерство на транспорта и съобщенията (МТС) посочват, че намират за целесъобразно съвместната дейност между МТС и ФГББ да се поеме от компетентното ведомство – МЕУ. На 24 април 2022 г. на своето редовно годишно заседание Настоятелството разгледа постъпилите писма за промени и одобри МЕУ да замени и стане член по право в органите на ФГББ – Настоятелство и Управителен съвет

на мястото на МТС. Одобрени бяха и годишния доклад за дейността за 2021 г. и плана и бюджета за 2022 г.

1.3. Роля на Обществения съвет

През 2022 г. членове на Обществения съвет продължиха да участват в работата на Комисията за определяне на носителите на годишните награди на ФГББ. През 2022, доц. Георги Лозанов, проф. Боряна Христова, проф. Владимир Атанасов, Георги Константинов и Снежана Йовева бяха одобрени от УС да определят носителите на 6-те годишни награди на ФГББ. Наградите бяха връчени на 7 ноември 2022 г., в рамките на 7-мия национален форум „Лидерство за библиотеките”, проведен в Националния дом на науката и техниката в София.

1.4. Оперативен екип

Приетите решения от Управителния съвет се реализираха от оперативния екип на Фондацията, който се ръководи от изпълнителен директор. През 2022 г. оперативният екип се състоеше от 3 души - изпълнителен директор, един експерт, един технически сътрудник и един ръководител проект, нает по втори трудов договор за 4 ч. за времето на изпълнение на проекта. В изпълнението на проектите, по които работи ФГББ участваха 5 експерта на граждански договор, наети с решения на УС след предложения от ИД.

1.5. Споразумения за сътрудничество с библиотеките и поддръжка на ИКТ оборудването в читалищните библиотеки

През 2022 г. Фондацията продължи да поддържа ИКТ оборудването, предоставено за ползване на читалищните библиотеки в мрежата, съгласно подписаните споразумения за сътрудничество между Фондацията и партньорите от мрежата. Техническото оборудване се поддържа от фирма Контракс АД, с която има подписан анекс, съгласно Решение на УС 3.1/05.04.2022 г. за техническа поддръжка на ИКТ оборудването до 31.12.2022 г. В рамките на отчетния период са извършени хардуерни ремонти и дейностите по преинсталация и чистене от вируси. Общите разходи за абонамент и резервни части за периода юни – декември 2022 г. са в размер на 5 077.04 лв. с ДДС, от които 3 650.40 лв. за абонаментна поддръжка и 1 426.64 лв. за части.

Предприетата през 2020 г. промяна в начина на формиране на абонаментната такса в зависимост от броя заявки, приети и приключени за съответния месец, по предварително определена скала и системата на работа с предварително договаряне на цена на основни резервни части доказва, че е успешна и води до снижаване на разходите. Друга причина е, че в някои случаи читалището ползва услугите на местни фирми, най-често интернет доставчика в даденият район или ползват ИКТ специалиста на общината.

Анализът на данните от 2022 г. показва, че броят на хардуерните проблеми е в рамките на допустимото, с оглед на това, че техниката е във всякакви гаранционни срокове:

Дънна платка – 12 бр.; Захранващ блок - 6 бр.; Твърд диск - 3 бр.; Рам памет - 2 бр.; Преинсталация на софтуер и чистене на вируси – 15 бр.; Бракувани: 7 бр. техника (3 бр. МФУ, 3 бр. монитори, 1 бр. проектор).

2. Застъпничество за мрежата от обществени библиотеки

2.1. Национален форум „Библиотеките днес“

На 7 и 8 ноември 2022 г. Фондация „Глобални библиотеки – България“ организира за 7-а поредна година Национален форум „Библиотеките днес“. Целта на това най-значимо събитие на мрежата от обществени библиотеки е да представи тяхната роля в съвременното общество и да очертае потенциала им като център на местната общност в изпълнение на национални и европейски политики в различни сфери на общественно-икономическия живот. Форумът през тази година беше на тема „Лидерство за библиотеките“ и се проведе под патронажа на Президента на Република България Румен Радев. В различните дейности на форума взеха участие над 150 представители на обществените библиотеки от цялата страна, академичните среди и бизнеса, изпълнителната, законодателната и местните власти, неправителствени организации.

Темата за лидерството в областта на културата и в частност – за лидерството в библиотеките, е изключително важна в днешно време, когато технологичното развитие води до постоянни и всеобхватни промени във всички сфери на живота. Изграждането на лидери в областта на културата е проблем, който се подценява от политическите и икономическите ръководители в нашата страна. Водени от разбирането за необходимостта от обединяване на усилията на различни заинтересовани страни, трябва да изградим партньорства, за да поставим обществените библиотеки на едно от първите места в дневния ред на централната и местната власт.

В първия панел бяха представени различни теоретични аспекти от представители на академичните среди и големи обществени библиотеки. Проф. Мариела Модева, директор на Института за изследване и развитие на лидерството в информационна среда към УниБИТ, акцентира върху **лидерската роля на библиотеките в обществото на знанието** като подчерта, че днес библиотеките имат ключова роля в управлението на огромни обеми от информация, за да бъдат представени като знание, и да се осигури надежден достъп при наличието на непрекъснати нови технологични решения и предизвикателства.

Доц. Албена Танева, ръководител на катедра „Публична администрация“ във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, обърна внимание на това, че лидерството днес може да бъде аспект на всяка наша дейност за постигане на положителна промяна и развитие и направи извода, че **в съвременното общество библиотеките имат ролята да спомагат за предотвратяване на упадък**. Д-р Жюстин Томс от Департамент „Медии и комуникации“ на Нов български университет сподели, че днес лидерството зависи все повече от ценностната система на човек и че **емпатията е определяща за лидерството в библиотеките**.

Надежда Груева, директор на РБ „Захарий Княжески“ – Стара Загора и член на УС на ББИА обърна внимание на системните усилия на професионалната организация през изминалите 20 години в посока **развитието на лидери в библиотеките** чрез различни курсове в Центъра за продължаващо образование на библиотекари на ББИА, специални семинари и обменни програми със САЩ и Обединеното кралство.

Гостите на форума Ясмина Нинков – директор на Градската библиотека в Белград и член на Регионалната секция на ИФЛА за Европа и д-р Драгош Неагу – директор на библиотеката в Браила и Председател на Националната асоциация на библиотекарите и обществените библиотеки в Румъния (ANBPR) също се включиха в

този панел. Г-жа Нинков подчерта, че **от гледна точка на практиката** от лидерите в библиотеките днес се изисква да бъдат визионери, добри комуникатори и фасилитатори на промяната. За д-р Неагу съвременният лидер е знаещ, върви в правилната посока, показва и увлича другите.

Вторият панел прочете като модерирана дискусия. В нея Спаска Тарандова – изпълнителен директор на ФГББ в разговор със Силвия Павлова – директор на РБ „Христо Ботев“ – Враца, Албена Ихтиманска – директор на ОБ „Паисий Хилендарски“ – Самоков, Анелия Спасова – секретар на НЧ „Съзнание – 1927“ – с. Долни Вадин и Соня Първанова – библиотекар в НЧ „Христо Ботев – 1898“ – Рила дискутира **какви качества трябва да притежават библиотечните лидери в наши дни**, когато технологичното развитие води до постоянни и всеобхватни промени във всички сфери на живота.

Участниците в дискусията потърсиха отговор и на въпроса – **лидери или мениджъри** са нужни повече днес в библиотеките. Отговорностите, задълженията и уменията за управление на ресурси, услуги и персонал е по-характерно за мениджърите. В същото време от тях се изисква да бъдат все по-добри в мотивирането и увличането не само на други членове на екипа, но и на партньори и съмишленици – умения по-типични за формалните и неформални лидери. Участниците са обединиха около разбирането, че съвременните библиотечни лидери са преди всичко професионалисти, които са иновативни, креативни и културно ефективни лидери.

На 8 ноември се проведе **работни ателиета** за различните видове обществени библиотеки – регионални, общински и читалищни. Целта беше всеки участник след индивидуални задачи и групова работа да си тръгне с набор от идентифицирани качества, необходими за лидерите и мениджърите в библиотеките днес и за условията, при които те могат да се формират и развият. Всяка група направи и план в 10 стъпки за насърчаване на лидерството в библиотеките.

ФГББ организира Форума в партньорство със Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) и Българска платформа за международно развитие, и с медийното партньорство на БНТ, БНР, онлайн медиите Аз чета, Детски книги, Kafene.bg.

2.2. Годишни награди на ФГББ

В периода септември-октомври 2022 г. се проведе шестата кампания за набиране на номинации за Годишни награди на Фондация „Глобални библиотеки – България“. В рамките на кампанията библиотеки от страната, самите медии и други заинтересовани страни имаха възможност да направят номинации в четири категории – за национална и регионална медия, за спомоществовател и за публична институция, които са допринесли за популяризиране на дейността на обществените библиотеки в страната, съдействали са или са спомогнали за реализирането на определени дейности, за разрешаване на определени проблеми или за достигане до нови публики и постигане на по-добри резултати.

В рамките на Годишния национален форум на тържествена церемония бяха обявени и носителите на VI годишни награди на Фондация „Глобални библиотеки – България“.

Петчленно жури от членове на Обществения съвет на ФГББ – проф. Боряна Христова, Снежана Йовева, проф. Владимир Атанасов, Георги Константинов, с председател доц. Георги Лозанов определи носителите на наградите за 2022 г. в следните категории:

- медия с национално покритие;
- медия с регионално покритие;
- спомоществовател „Снежана Янева”;
- публична институция.

Наградата за медии във всяка от двете подкатегории – национална медия и регионална медия, се присъжда на медии, допринесли за поставянето и разработването на теми за проблемите, предизвикателствата и възможностите, свързани с развитието на обществените библиотеки и създаването на условия за свободен и равен достъп до информация, култура, знание и услуги за гражданите чрез библиотеките.

През 2022 г. носител на наградата в категория **„Медия с национално покритие“** спечели БНТ за предаването „Библиотеката“. Обществената телевизия отразява периодично теми, свързани с библиотеките от страната в различни предавания. Сред тях се откроява предаването „Библиотеката“, в което се отделя специално внимание на дейността на библиотеките и техните проблеми, на национални библиотечни инициативи, и на партньорски прояви, организирани от сродни културни организации. Специално издание на „Библиотеката“ беше заснето и посветено на новия дом на Регионална библиотека „Пейо К. Яворов“ – Бургас, която веднага се превърна в притегателно място за жителите и гостите на града с обновените си зони за потребители, детски пространства, изложбени зали и зали за събития.

В категория **„Медия с регионално покритие“** наградата получи Радио Фокус – Кюстендил, а грамоти за номинации бяха връчени на Долап.БГ, Вестник „Търговишки новини“, БНР – РРС Стара Загора. Рубриката „Книгите, които ни свързват“ – част от съвместно предаване на радио Фокус и Община Кюстендил, е създадена през февруари 2022 г. Всеки втори понеделник от месеца слушателите на Югозапада имат възможността да се запознаят с всичко ново и любопитно от света на книгите и дейността на РБ „Емануил Попдимитров“ – Кюстендил. Партньорството е в основата на по-силното медийно присъствие и положителната визия на библиотеката сред кюстендилската общественост. За допълнително популяризиране на рубриката тя може да бъде слушана и в YouTube канала на регионалната библиотека.

Наградата за спомоществовател се връчва за дарителска дейност в подкрепа на кампания, проект или инициатива, осъществявана от фондацията в изпълнение на мисията ѝ да подпомага приобщаването на българските граждани към информационното общество чрез обществените библиотеки в страната. В категория „Спомоществовател „Снежана Янева“ журито тази година присъди 2 награди – на издателство „Ентусиаст“ и на Благотворителната инициатива „Чрез спорт към знание“. Издателство „Ентусиаст“ дари 8700 книги на обща стойност над 140 000 лв. на фондация „Детски книги“, за да бъдат изпратени до обществени библиотеки, читалища и училища в цялата страна. Жестът на издателството е изключителен поради обема на дарените книги и желанието му нови издания да достигнат до колкото се може повече библиотеки в страната. Благотворителната инициативата „Чрез спорт към знание“ е по идея на група млади хора, представлявани от Александър Тодоров, които провокират хората да спортуват и чрез спорта да помагат за благотворителни каузи. През 2022 г. в организирани три благотворителни маратона за регионалните библиотеки в Русе, Силистра и Добрич са събрани 11 157 лв. Инициативата „Чрез спорт към знание“ е достоен за уважение пример със своето постоянство в подпомагане на благотворителни

каузи. Грамоти за номинации в тази категория получават А1 – България и НЧ „проф. Кирил Джанев – 2018” – Пловдив.

Наградата за публична институция се връчва на институцията, която в надграждане на задължителните ѝ по закон изисквания, е подобрила условията за свободен и равен достъп до информация, култура, знание и услуги за гражданите чрез подкрепа за обществени библиотеки. Носител на наградата тази година е Школата по изобразително изкуство към "Център за подкрепа за личностно развитие" – Ихтиман, а грамоти за номинации получиха НЧ "Постоянство – 1856" – Лом и Сдружение "Платформа АГОРА – Активни граждански общности за развитие и алтернатива". Школата по изобразително изкуство от 20 години работи в сътрудничество с библиотеката към НЧ „Слънце – 1879“ – Ихтиман. Тя се ръководи от Елена Серева, която чрез иновативни подходи успява да привлече към света на книгите и четенето деца от различни възрастови групи. Специално трябва да се подчертае съвместната работа на школата с ОУ „Димчо Дебелянов“, в което учат 100% ромски деца. Школата по изобразително изкуство в Ихтиман превръща библиотеката в желано място за посещение и подготовка на децата.

Знакът на годишните награди е стилизирано пластично изображение, изработено от художника Павел Божерянов. Наградите нямат друго материално изражение освен художествения си знак.

2.3.Участие в национални и международни прояви

През 2022 г. много от планираните национални и международни събития започнаха да се провеждат в присъствена форма, но също и/или в хибридна форма, за да могат да достигнат до по-голяма аудитория или заради продължаващите ограничения в някои части на света.

2.3.1. ALL Digital Week

Фондация „Глобални библиотеки – България“, като член на All Digital се включи за поредна година в Цифровата седмица (ALL DIGITAL WEEK), която се проведе в периода 14 март – 14 април 2022. В последните години от COVID19 пандемията времето за провеждане на събитията се удължи, но се запази старото име, което е вече утвърдено. Стартиращото събитие, се проведе онлайн под мотото „Подобреете своите дигитални умения!“ за по-добро бъдеще на всички европейци.

Основното обръщение на откриването направи Мария Габриел, комисар на ЕК по иновациите, научните изследвания, културата, образованието и младежта и обхващаше актуализациите на политиката на Плана за действие за цифрово образование (2021-2027 г.).

Експертите по политиката в технологичната индустрия Тони Джин, главен представител в европейските институции за HUAWEI и Джереми Ролисън, старши директор на Microsoft за европейските правителствени въпроси, се фокусираха върху нуждите от цифрови умения за всички европейци. В панелната дискуссия бяха изложени различни гледни точки на Европейската комисия, индустрията, заинтересованите страни в областта на цифровите умения и образованието.

В рамките на заключителното онлайн събитие на 14 април Спаска Тарандова, изпълнителен директор на ФГББ, представи организирани от 7 регионални библиотеки

събития. В рамките на 5-те седмици библиотеките организираха 75 събития, в които участваха на 800 души. Работилниците, демонстрациите и обученията бяха по теми като дезинформация – и по-точно как да разпознаем фалшивите новини от истинските, онлайн сигурност, запознаване с концепцията за добавена и виртуална реалност чрез използване на VR очила и smart устройства), обучения за 3D моделиране и 3D принтиране, както и наложилите се вече сред по-малките ученици занимания за „забавно програмиране“ с роботи Finch и Bee Bots. В част от събитията в страната бяха привлечени и украински деца, съобразно препоръката на ЕК и организаторите от All Digital.

2.3.2. XXXII научна национална конференция „Библиотеките, медии, социални мрежи – практики и резултати”

За поредна година ФГББ беше партньор от Българската библиотечно информационна асоциация, в организирането на XXXII научна национална конференция, която се проведе на 7 и 8 юли 2022 г. в регионална библиотека „Стилиян Чилингиров“ – гр. Шумен.

В нея участваха повече от 70 библиотечни, ИТ и ПР специалисти от регионални, общински, читалищни и университетски библиотеки, както и преподаватели и докторанти от различни университети от цялата страна. Конференцията беше организирана в пет панела, като в рамките на два дни бяха изнесени бяха 27 доклада и презентации от 36 експерти от 16 библиотеки (национална, регионални, университетски, научни и читалищни) и 5 университета, фондации и фирми.

Г-жа Спаска Тарандова беше модератор на панела, посветен на медийната и информационна грамотност и медийната култура в библиотеките – теми, по които ФГББ работи от години с проекти, насочени към повишаване на уменията на библиотечните специалисти в тази сфера.

Основният извод от проведената конференция е, че българските библиотеки (не само големите, но дори и по-малките университетски и читалищни) не се боят от въвеждане на иновации в работата си и се включват успешно във виртуалната среда, като използват възможностите на Library 2.0 за предоставяне на мултимедийно изживяване и участие на потребителите в различни онлайн инициативи (четения, изложби, обучения). Все повече библиотечни услуги се предлагат и в онлайн среда: читателски клубове и читателски списъци; достъп до дигитално съдържание на потребителите чрез дигитални колекции и институционални репозиториуми; литературни игри и викторини; информационни бюлетени за нови книги, периодика и статии; „Попитай библиотекаря“; презаписване на книги и др.

2.3.3. Европейска седмица на кодирането

От 8 до 23 октомври 2022 ФГББ беше координатор за поредна година на European Code Week 2022. Регионалните библиотеки в София, Търговище, Добрич, Ямбол, Благоевград, Габрово, Русе и Враца организираха обучителни сесии с роботи Bee-Bot, Marty, Finch и Puko, използвайки програмите Scratch, Python или JavaScript. Така малките деца и ученици правят първите си стъпки в програмирането, с което са насърчавани алгоритмични и пространствени начини на мислене в ранна възраст. За учениците от среден курс се организираха семинари на тема „Библиотеките като пространства за STEM игри“, на които се запознаха с 3D моделиране и виртуална

реалност. В различните събития, организирани от регионалните библиотеки се включиха **над 900 деца и ученици**.

Целта на всички дейности по време на Code Week 2022 беше да се стимулира развитието на логическото, стратегическото, критичното мислене, на въображението и на компютърните умения на младите хора в неформална образователна среда, като по този начин допринасят за техния интерес към програмирането и към технологиите, инженерството и математика в по-широк план. От 2016 г., ФГББ - с първите си проекти за закупуването на роботи Finch и по-късно Bee-Bot за регионалните и общинските библиотеки в страната - въведе в работата на библиотеките STEM заниманията и днес библиотеките все повече разширяват технологичните си ресурси в тази посока.

2.3.4. Други кампании и участия

От 14 до 16 юни 2022 г. Спаска Тарандова, изпълнителен директор участва в **XXX юбилейна конференция на Европейското бюро на библиотечните, информационните и документационните асоциации (ЕБЛИДА)** в Атина, Гърция. Темата на конференцията беше „Ангажираността на библиотеките за постигане на устойчиво, демократично и справедливо общество“ като общите дискусии за устойчивото развитие бяха допълнени с предложения за конкретни действия и проекти в обществените и университетските библиотеки. Г-жа Тарандова беше поканена да представи проекта „Писмени съкровища по Долен Дунав“ като пример за изпълнение на Целите за устойчиво развитие на ООН 2030 в библиотеките чрез проекти, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове през периода 2014 – 2020. Тя участва и в допълнително събитие и обсъждане на темата „Електронното заемане в Европа“.

Световен библиотечен и информационен конгрес на ИФЛА на тема „Вдъхновявайте, ангажирайте, активирайте, свързвайте“. След две години на онлайн комуникация и взаимодействие конгресът на ИФЛА в Дъблин (Ирландия) събра над 2000 делегати от 100 страни. На 27 юли в специална сесия на 87-ия Световен библиотечен и информационен конгрес (WLIC) Public Libraries Section (PLS), Барбара Лизон, Председател на ИФЛА, и представители на ЮНЕСКО представиха обновената версия на Манифеста на ИФЛА/ЮНЕСКО за обществените библиотеки. **Манифестът на ИФЛА/ЮНЕСКО за обществените библиотеки** провъзгласява вярата на ЮНЕСКО в обществените библиотеки като жива сила за образование, култура и информация и като основен фактор за насърчаване на мира и благосъстоянието в съзнанието на всички хора. След четири години съвместна работа на PLS, офиса на ИФЛА и представители на ЮНЕСКО обявиха началото на нова глава в застъпничеството на библиотеките с лансирането на актуализиран Манифест на ИФЛА/ЮНЕСКО за обществените библиотеки. В проведените работни ателиета за представянето на Манифеста участва Спаска Тарандова, изпълнителен директор, член на Секцията за обществените библиотеки на ИФЛА и част от групата в секцията, работила върху актуализирането на Манифеста.

На 9 ноември 2022 г. в **Европейския парламент се проведе работна закуска** на евродепутати с представители и застъпници за библиотеките в Европа по инициатива на Публични библиотеки 2030 и при домакинството на Катерина Ринзема, МЕР от Нидерландия. Като заключение от срещата може да се изведе посланието, че библиотеките са първата институция за устойчивост на обществото и примерът на

обществената библиотека в Кьолн, Германия със събития по всичките 17 цели за устойчиво развитие на ООН го доказва. От страна на България в срещата участваха г-жа Искра Михайлова, член на Европейския парламент, Заместник председател на групата „Обнови Европа” и Спаска Тарандова, изпълнителен директор на ФГББ.

Спаска Тарандова, изпълнителен директор участва в работно посещение в Осло, Норвегия на група библиотекари, организирано от регионалните библиотеки „Михалаки Георгиев” – Видин и „Христо Ботев” – Враца за обмяна на опит по проект **„Книжни пътеки и мобилни библиотеки от Северозападна България до Скандинавия”**.

Членове на оперативния екип участваха и в редица други онлайн срещи, организирани от министерства, агенции, партньорски и сродни организации по теми, по които ФГББ работи или имат потенциал за бъдещо развитие и съвпадат с целите на ФГББ.

3. Развитие на капацитета на ФГББ и мрежата от обществени библиотеки чрез проектна дейност

3.1. Проект „BIBLIO – повишаване на дигиталните умения и компетентности на библиотекарите в Европа“

През 2022 г. ФГББ продължи работата си като партньор по проект BIBLIO, финансиран по Програма Еразъм + КА2 / Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики (Sector Skills Alliance). Цел на проекта: да се справи с разликата в уменията в библиотечния сектор в новата цифрова среда като анализира нуждите, разработи и тества нова обучителна програма за VET доставчици, която ще е съобразена с ниво 5 на Европейската квалификационна рамка/ European Qualifications Framework (EQF).

Проектът BIBLIO обединява 10 партньори от пет държави. Партньорството включва секторни организации - национални и международни библиотечни мрежи и организации; VET доставчици /ЦПО/, университет и две европейски мрежи в областта на цифровите умения и библиотечните специалисти.

Проектът е насочен към библиотечните специалисти и безработните в библиотечния сектор, като предлага възможност след повишаване на цифровите и техните умения да се предоставят иновативни услуги за потребителите.

Работата по проекта е структурирана в 6 работни пакета. През 2022 г. се реализира една от основните дейности (работен пакет 5) – провеждане на Специализиран курс. Предварителната работа по специализирания курс включваше:

1. Разработване на Модулна учебна програма за ПОО, отговаряща на ниво 5 на ЕКР за двата работни профила – Специалист комуникации и работа с общността и Отговорник по цифровата трансформация.

2. Разработване на методика за реализиране на учебните програми за професионално образование и обучение и инструментариум за обучението

3. Пилотно тестване на Специализирания курс, който включваше: смесен курс за обучение от 240 часа; онлайн курсове и самостоятелно обучение - 160 часа; обучение лице в лице - 20 часа; учене, базирано на проекти - 40 часа; практика - 165 часа.

Проведоха се пилотни обучения в България, Гърция, Италия и Латвия на общо 100 библиотечни специалисти, по 25 от всяка страна. Пилотните обучения се проведоха на езици на страните участници. Водеща организация по тази дейност беше ЦПО към УниБИТ. ФГББ координираше набирането на обучаеми, осигуряването на библиотеки за провеждането на практиката, оценка на провеждането на специализираното обучение. Проектът ще приключи през месец април 2023 г.

Проектът има и самостоятелен сайт <https://www.biblio-project.eu/>.

3.2. Проект ADELE

От месец февруари 2022 г. ФГББ започна изпълнението на проект ADELE (Advancing Digital Empowerment of Libraries in Europe). Проектът е с продължителност от 24 месеца и се финансира по програма Еразъм, KA2.

Основната цел на проекта е да се проектира и тества безплатен и адаптивен уеб базиран инструмент за самооценка, който да помогне на библиотеките да обмислят как могат да подобрят използването на цифрови технологии и да оценят цифровата си готовност. Проектът предвижда да се адаптира инструмента SELFIE, първоначално разработен за използване в училищата, който да се тества и използва в библиотеките и библиотечния сектор и също така да развие напреднали цифрови компетенции за преподаватели, работещи с възрастни в неформална среда. Като резултати от проекта се предвижда да бъдат създадени *ADELE инструмент за самооценка и Инструментарий за дигитална трансформация на библиотеки*.

От партньорите по проекта през 2022 г. беше изработен въпросник с няколко ключови области:

Област А: Управление. Тази област е свързана с ролята на управлението в интегрирането на дигиталните технологии в цялата библиотека и тяхното ефективно използване за основната работа на библиотеката с позоваване на Манифеста за публичните библиотеки на ИФЛА. Включени са въпроси, свързани с дигиталната стратегия на библиотеката; стратегията за развитие на персонала; иновативните начини за предоставяне на услуги; ангажирането на заинтересованите страни в стратегията; обратната връзка за дигиталните услуги и други.

Област В: Инфраструктура, оборудване и поддръжка/ Инфраструктура, оборудване и ресурси. В тази област става дума за наличие на адекватна, надеждна и сигурна инфраструктура (като оборудване, софтуер, информационни ресурси, интернет връзка и предлагана техническа поддръжка и ресурси). Това може да позволи и улесни нови начини за предоставяне на услуги.

Област С: Продължаващо професионално развитие. Тази област разглежда дали библиотеката улеснява или не инвестира в продължаващо професионално развитие (ППР) на своя персонал на всички нива.

Област D: Самооценка на цифровите компетенции. Тази област има за цел да измери нивото на цифровите умения на мениджърите и членовете на библиотечния

персонал, за да изгради непрекъсната база за оценка на цифровия капацитет на библиотеката.

Област Е: Възможности за учене на цифрови компетенции за потребителите. Тази област е свързана с набор от умения, знания и нагласи, които позволяват увереното, креативно и критично използване на цифровите технологии от потребителите.

Област F: Сътрудничество, работа в мрежа и общност. Областта разглежда дигитални ресурси и дейности, които библиотеките могат да обмислят да приложат, за да подкрепят култура на сътрудничество, комуникация и ефективно учене извън организационните граници, която отговаря на нуждите на потребителите.

Въпросите са насочени към 3 групи: *ръководство (директор на библиотеката), персонал (библиотекар) и потребител*. От наша страна участват 25 библиотечни специалисти от регионалните и общински библиотеки, които заедно със библиотекари от страните партньори (общо 100) участваха във вътрешно тестване и валидиране на въпроси в различните области. Проведени бяха и 4 фокус групи с библиотекари и ръководители на библиотеки за събиране на допълнителна информация с цел прецизиране на твърденията в отделните области.

Партньори на ФГББ по проекта са: Local Government Management Agency (Дъблин, Ирландия) - координатор; Public Libraries 2030, (Брюксел, Белгия); European Grants International Academy (Фолиньо, Италия); Ministero per i beni e le attività culturali e per il turismo (Рим, Италия).

Проектът има и самостоятелен сайт: <https://www.adele-project.eu/>

3.3. Проект Teach for Future

През месец октомври 2022 г. Фондация „Глобални библиотеки - България“ приключи работата си като партньор по проект „Обучение за бъдещето“ (“Teach for Future”), финансиран по програма Еразъм, КА2. Основно цел на проекта е създаване на условия за образователна трансформация на възрастни чрез иновации, технологии и предприемачество чрез развитие на центрове на „върхови постижения“, изграждане на транснационална мрежа от обучители и разработване на иновативни обучителни програми.

През 2022 г. бяха организирани 3 менторски кампуса с по 10 представители от всяка страна партньор:

1. Център за върхови постижения Букурещ (Румъния) - ИКТ
2. Регионална библиотеки „Михалаки Георгиев“ (България) - Предприемачество и лидерство
3. Аграрен университет Солун (Гърция) - Управление на иновациите и мрежово сътрудничество

Всички участници бяха наградени с Еразъм Сертификат. От обучението в Букурещ обучаемите имат и сертификат ASDL за цифрови умения.

Бяха разработени и обучителните материали в 4 езикови версии – английски, български, гръцки и румънски по следните теми:

1. Иновативна методология за обучение на обучители по ИКТ
2. Помагало за обучение в областта на управление на иновации и сътрудничество в мрежа
3. Помагало за обучение по предприемачество и лидерство
4. Ръководство за провеждане на менторски кампуси
5. Е-иноватор: наръчник по иновативен мениджмънт и сътрудничество в мрежа
6. Е-предприемач: наръчник по предприемачество и лидерство

Всички материали са достъпни на сайта на проекта <https://teachingthefuture.eu/>

Партньори на ФГББ по проекта са National Association of Librarians and Public Libraries of Romania (ANBPR), Румъния и Initiative for Heritage Conservation HERITAGE, Гърция.

Основни резултати от проекта:

1. Изградена транснационална междусекторна мрежа на фасилитатори/обучители
2. Създадени 3 центъра за върхови постижения /регионални библиотеки „Михалаки Георгиев” Видин за България/
3. Разработени иновативни учебни материали
4. Обучени 210 възрастни в нови учения за пазара на труда /по 70 души от всяка страна партньор/

3.4. Проект „Писмени съкровища по Долен Дунав”

Фондация „Глобални библиотеки – България” в периода 2018 – 2021 изпълни проект „Писмените съкровища на Долен Дунав“ (The Written Treasures of Lower Danube – TWTLTD), финансиран по програма „INTERREG VA RO-BG“. Партньори по проекта са Окръжна библиотека „Александру и Аристя Аман“ – Долж, Крайова (Румъния), Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе и Фондация „Глобални библиотеки – България“ като водещ партньор.

И през 2022 година се извършваха основно проверки на място и партньорските организации и се подаваха допълнителни отчети, свързани с поетите ангажименти за осигуряване на устойчивост в рамките на пет годишен период с провеждане на литературни фестивали и проследяване на туристическите пакет.

Основните резултати от проекта са представено на специално разработения сайт за литературен туризъм с пет езикови версии: <https://litdanube.eu/bg>.

Заклучение

През 2022 г. фондация „Глобални библиотеки – България” работи за постигане в изпълнение на своята мисия и приоритети като постепенно възстанови ритъма си на работа и започна по-активно да участва в различни прояви на партньорски и сродни организации.

През 2022 г. ФГББ успешно проведе отново изцяло присъствено 7 –мия годишен национален форум „Библиотеките днес” с участието на над 150 представители на

библиотеки, академичните среди и неправителствени организации. Резултати от проследяване на различните сесии на форума и излъчването на Годишните награди на ФГББ набират популярност и номинациите показват, че фондацията разширява своята популярност и достига до все повече заинтересовани страни.

ФГББ продължи да поддържа ИКТ оборудването в читалищните библиотеки. Нейна важна задача остава намирането на решение за подмяна на техниката и осигуряване на безплатен Wi-Fi във всички обществени библиотеки. Това ще разшири кръга от потребители и ще привлече повече млади хора.

ФГББ все по-успешно работи по проекти, насочени към повишаване на знанията и уменията на библиотечните специалисти за работа в цифрова среда. Част от проектите засягат и гражданите, особено тези с по-ниско образование и от по-малки населени места, за обучения с цифрови умения и за адаптиране към промените изисквания на пазара на труда.

Членството на организацията в международни и национални мрежи със сходни интереси се отразява много положително за определяне на бъдещите насоки в работата на ФГББ. Фондацията е търсен партньор за участие в кампании и проекти. ФГББ присъства успешно на национални и международни форуми, свързани с библиотеките, образованието и цифровия дневен ред.

